

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 5. september vedr. Viking Link

Kontor
Energikontor II

Dato
5. september 2019

J nr. 2019-2805

/ KOEP

Samrådsspørgsmål A og B

I Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg har Søren Egge Rasmussen stillet ministeren følgende to samrådsspørgsmål A og B:

Samrådsspørgsmål A:

”Vil ministeren pålægge Energinet og/eller Energistyrelsen at gennemføre en ny samfundsøkonomisk analyse baseret på Entso-e’s nyeste tal og forudsætninger, og hvor der også indgår den forventede anvendelse af VE-strøm til varme og elbiler, hvor ligeledes potentialet for brug af VE-strøm til elektrolyse indgår, samt under hensyn til det voksende elforbrug for de datacentre, som kan forventes etableret i Danmark?”

Samrådsspørgsmål B:

”Vil ministeren forklare, hvilken eller hvilke myndigheder der har ansvaret for at vurdere, om brug af 11 mia. kr. af skatteborgernes og virksomhedernes penge er bedst brugt på nye transmissionsledninger eller på øget integrering af elektricitet i samfundet, f.eks. varmepumper m.m., og mener ministeren ikke, at vi har et problem ved, at et statsligt selskab som Energinet selv kan opkræve penge fra borgerne og virksomheder, hvor de ikke anvendes ud fra, hvad der er samfundsøkonomisk bedst, men alene kan bruges til transmissionsprojekter, fordi det er det eneste, Energinet må bruge penge på, og at vi dermed har en ”systemfejl” i brugen af borgernes og virksomhedernes midler i udbygningen af det danske energisystem?”

Ministerens svartale:

[Fortsat tillid til business casen]

Der spørges konkret i spørgsmål A, om jeg vil pålægge Energinet eller Energistyrelsen at genberegne business casen? Som begrundelse angives Entso-e's seneste tiårsplan for udvikling af eltransmissionsnettet fra november 2018 samt aktuelle forudsætninger i forhold til forventninger til anvendelse af VE-strøm til varme, elbiler og datacentre.

Og her kan jeg starte med at svare så direkte på spørgsmålet, som jeg kan.

Nej, det har jeg ikke tænkt mig. Jeg har ikke tænkt mig at pålægge hverken Energinet eller Energistyrelsen at genberegne Viking Link-projektet. Og det er der tre gode grunde til.

For det første er Viking Link-projektet til gavn for klimaet. Beregningerne viser, at Viking Link på sigt vil føre til en faldende CO₂-udledning. Fra 2030 og frem vil det altså være decideret direkte positivt målt på CO₂.

For det andet – endnu vigtigere – så understøtter Viking Link-projektet den grønne omstilling, vi står midt i, der går ud på, at vi skal indpasse mere energi fra vind og sol i energisystemerne. Hvis vi skal lykkes med omstilling til 100 pct. vedvarende energi og elektrificering af varme- og transportområdet, så er det jo helt nødvendigt, at

der er kraftige forbindelser til at transportere strømmen både internt i Danmark og til og fra vores nabolande.

Og for det tredje finder jeg overhovedet ikke anledning til at betvivle de grundige undersøgelser, analyser og genberegninger af Energinets business case, der lå til grund for den godkendelse, som min forgænger gav til projektet i 2017.

Business casen for Viking Link-projektet blev genberegnet af Energistyrelsen med inddragelse af beregninger af Ea Energianalyse. Alle beregningerne - med anvendelse af tre forskellige beregningsmodeller og forskellige analyseforudsætninger - kom frem til, at der var tale om en robust business case.

Beregningerne viste, at investeringen i Viking Link-projektet ikke bare forventes at tjene sig selv hjem, men også vil generere et samfundsøkonomisk overskud på mellem 2,9 og 4,7 milliarder kroner. Altså et overskud på lige under 3 milliarder mindst og lige under 5 milliarder i bedste fald i den her beregning.

Og så kan man spørge – som Søren Egge Rasmussen gør helt legitimt – om de tal også er valide i dag og i fremtiden med den hast, som energisektoren ændrer sig med – både på forbrugs- og produktionssiden?

Og det korte svar er – at, der i hvert fald er to forhold, som faktisk tyder på, at vi nok ligefrem står overfor, at økonomien i projektet vil blive bedre.

[Konservativ business case]

De forudsætninger, der anvendes i business casen, er i sagens natur relativt konservative, og der henviser jeg ikke til et bestemt parti, men vi mener forsigtige. Selvom de også indeholder skøn, så går de ikke meget længere end det, der på det givne tidspunkt er politisk besluttet.

Og på det punkt skal vi glæde os over, at virkeligheden langt har overgået det, man turde regne på i 2015 og 2017. Udbygningen med VE er og vil gå langt hurtigere, end man forudsatte i 2015.

Som eksempel på den konservative/ forsigtige tilgang kan jeg nævne, at man slet ikke værdisatte Viking Links betydning for forsyningssikkerheden i business casen tilbage i 2015. Den hastige udbygning med vedvarende energi i takt med udfasning af fossile energikilder betyder, at Viking Links betydning for forsyningssikkerheden er blevet væsentligt forøget.

For at sikre størst mulig robusthed i sådan en stor investering regnede man derfor også følsomheder på en lang række mulige udsving i de centrale forudsætninger. Blandt centrale forudsætninger kan jeg bl.a. nævne overførselskapacitet mellem England og det europæiske fastland (det vil sige mængden af elforbindelser), den britiske

mindstepris på CO₂, brændselspriser samt forventninger til elforbrug og vind- og soludbygning.

[VE-udbygning anslås at øge værdien af Viking Link]

Jeg kan fremhæve, at følsomhedsberegningerne af eksempelvis en øget stigning i vindkraftskapacitet mellem 2020 og 2030 med 50 procent anslås at øge værdien af Viking Link og Vestkystforbindelsen med ca. 3,5 milliarder kroner. Øget soludbygning har også en positiv effekt på værdien.

Det vil sige, hvis vi øger VE-udbygningen med 50 pct. frem mod 2030 så vil værdien blive forøget med 3, 5 mia. Det er ikke urealistisk med de mål, som regeringen har.

Alene den betragtelige vindudbygning, der følger af energiaftalen fra juni 2018, forventes altså at øge værdien af Viking Link-projektet.

[Flere el-forbindelser kan reducere værdien af Viking Link]

Så er der selvfølgelig også udsving i centrale forudsætninger, der kan trække i den anden retning. Det gælder f.eks., hvis der etableres flere udlandsforbindelser mellem England og det europæiske fastland.

Det er netop antallet af forbindelser fra England til det europæiske fastland og udeladelse af den britiske mindstepris på CO₂-udledning, som er en medvirkende årsag til den reducerede handelsgevinst, der fremgår af Entso-e's seneste tiårsplan. Entso-e indregner ikke mindsteprisen på

CO2 og antager, at der kommer flere forbindelser end det, der er forudsat og regnet følsomhed på i business casen for Viking Link.

Det kan ikke udelukkes, at der gennemføres flere forbindelser end forudsat, men der er foreløbigt ikke indgået investeringsbeslutning om nye forbindelser udover det, der var forudsat i business casen. Det betyder selvfølgelig ikke, at det ikke kan ske, men det er der ikke planer om p.t.

Og skulle det ske, så har Energinet også regnet følsomheder på både en forbindelse fra England til Frankrig og en fra England til Norge. Hvis disse eller lignende forbindelser bliver gennemført, anslås de hver især at reducere værdien af Viking Link med mellem 3-400 millioner kroner. Det er størrelsesordener, som jo ikke vælter projektets økonomiske rentabilitet.

[Viking Link er blevet 2,2 mia. kr. billigere]

Jeg kan i øvrigt oplyse, at investeringen i alene Viking Link lige er blevet 2,2 mia. kr. billigere end budgetteret med i 2015, som konsekvens af meget lavere kontraktpriser på kabler og konvertere. En besparelse på over 2,2 mia. kr. vil jo med garanti også øge den samfundsøkonomiske gevinst af det samlede projekt.

[Beslutningskompetence]

I spørgsmål B bliver jeg spurgt til, hvem der har beslutningskompetencen til at vurdere og prioritere brug af 11 milliarder kroner, og om det ikke er et

problem, at Energinet selv kan opkræve penge hos elforbrugerne?

Det er den siddende minister, der har ansvaret for at godkende Energinets store investeringer. Vurdering og prioritering sker i samarbejde med Energistyrelsen og Energinet. Det er Forsyningstilsynets opgave at føre tilsyn med anvendelsen af de opkrævede midler.

Energinet har til opgave at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på el- og gasområdet. Alle Energinets investeringer over 100 millioner kroner bliver godkendt af klima-, energi- og forsyningsministeren. Sådanne investeringer godkendes efter § 4 i lov om Energinet på baggrund af grundige undersøgelser – og for større projekters vedkommende – også af analyser og genberegninger af business cases foretaget af Energistyrelsen.

Lad mig slå fast, at de midler, som Energinet ansøger om godkendelse til at investere, ikke er midler vi kunne vælge at investere i andre formål såsom f.eks. varmepumper. De midler, Energinet kan investere, kan alene gå til formål, som må finansieres over tarifferne jf. lovgivningen.

Når vi taler konkret om Viking Link-projektet, så er der altså ikke tale om, at regeringen har stået med en pose penge på 11 milliarder kroner, som vi frit kunne investere. Der er tale om penge, som bliver skabt i projektet i form af bl.a. flaskehalsindtægter. Det overskud, der tjenes på køb og salg af el via

forbindelsen, kan omsættes i sænkede tariffer for elforbrugerne.

[Åbenhed om Energinets investeringer]

I forhold til spørgsmålet om åbenhed går jeg ind for størst mulig åbenhed om Energinets investeringer. Jeg vil derfor også gerne kvittere for, at min forgænger på ansvarlig vis, synes jeg, sørgede for at inddrage Folketingets partier forud for godkendelsen af investeringen i Viking Link-projektet. Mit parti tilsluttede sig projektet forud for godkendelsen, og den beslutning står jeg selvfølgelig ved i dag.

Jeg kan desuden oplyse, at der er et lovforslag på vej med en ny godkendelsesproces for Energinets planlægning og investeringer. Det har til formål at lovfæste gennemsigtighed i Energinets investeringer og klare processer for en tidlig politisk inddragelse. Det forventes udmøntet i lovgivningen i 2020.

[Afrunding]

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at denne regering markant har hævet ambitionerne for den grønne omstilling. Dermed ikke sagt, at vi er ukritiske i vores valg af midler, men vi når ikke i mål, hvis vi skal debattere om to år gamle beslutninger, der er til gavn for klimaet, og som understøtter den grønne omstilling, skal omgøres.

Det eksisterende elnet i Vestjylland er allerede i dag så belastet, at Energinet i perioder må beordre vindmøller slukket. Hvis Danmark skal lykkes med

100 pct. vedvarende energi, skal strømmen kunne transporteres derhen, hvor der er brug for den, ligesom vi skal kunne hente strøm, når vi på overskyede og vindstille dage ikke selv producerer den.

Vi står ikke overfor et valg mellem på den ene side investering i udlandsforbindelser og højspændingsledninger eller på den anden side varmepumper og elektrificering, som der måske nogle gange er en tendens til at fremstille det. Nej, tværtimod udbygning og forstærkning af vores elnet er en forudsætning for, at vi kan elektrificere varme- og transportsektoren.

Jeg ser Viking Link-projektet som en stor mulighed for Danmark, som vi ikke må forpasse.

Tak for ordet.